

Bekjempelse av kanadagullris og kjempegullris

Tekst og foto: Einar Eriksen

Hvorfor bekjempe kanadagullris og kjempegullris?

- Kanadagullris (*Solidago canadensis*) og kjempegullris/høstgullris (*Solidago gigantea*) er innførte arter i norsk natur, og utgjør en risiko for stede egne arter og for det biologiske mangfoldet i Norge.
- Begge er oppført på Norsk svarteliste, kanadagullris i høyeste risikoklasse (svært høy risiko) og kjempegullris i nest høyeste (høy risiko). Førstnevnte er langt mer vanlig enn kjempegullris.

Unngå spredning

- Unngå flytting av infiserte jordmasser: Kanadagullris og kjempegullris spres lett ved flytting av jordmasser. Plantene sprer seg både vegetativt og ved hjelp av frø. Jorda inneholder en frøbank av spiredyktige frø, også steder hvor det har vokst kanadagullris tidligere.
- Maskiner, utstyr og tøy kan bidra til spredning av frø, og bør rengjøres før det brukes på områder som ikke er infisert.
- Unngå å slå plantene sent i sesongen. Det kan bidra til økt spredning av arten.

Bekjempelsesmetoder

Hvilken bekjempelsesmetode som er aktuell kommer an på hvor stor bestand som skal bekjempes. Luking er den grundigste bekjempelsesmetoden, men i større bestander vil luking være for tidkrevende og slått være effektivt.

Sprøyting bør en gjøre i minst mulig utstrekning, og er vanligvis ikke nødvendig for å bekjempe disse artene.

Kanadagullris blomstrer omtrent i midten eller mot slutten av juli på Østlandet, og noe senere opp mot Trøndelag hvor planten har sitt nordligste utbredelsesområde.

LUKING

Å luke kanadagullris og kjempegullris er enkelt takket være et grunt rotsystem. Luking bør gjøres før blomstring, og planten kan ligge igjen slik at roten ikke har kontakt med jord og ingen deler av planten har kontakt med rennende vann.

SLÅTT

I større bestander hvor luking blir en for stor jobb, har slått vist seg å være effektivt. Da bør det slås like før planten utvikler blomster. På den måten vil en kun behøve å slå én gang i løpet av sesongen, fordi planten da ikke vil rekke å blomstre før det er for sent. I slutten av juni er optimalt tidspunkt på østlandet.

SPRØYTING

Sprøyting av kanadagullris eller kjempegullris er bare effektivt på små planter, og bør derfor gjøres tidlig i vekstsesongen eller på gjenveksten der plantene har vært slått tidligere. Aktuelle sprøytemidler er fluroksypyr eller et glyfosfat-basert preparat.

Letteest å kartlegge i blomst

- Kanadagullris opptreer gjerne i små klynger fordi de sprer seg vegetativt. Det kan derfor være lurt å søke etter kanadagullris sent i juli eller i august for å kartlegge bestandene.
- Planten kan ligne gullris (*Solidago virgaurea*), men gullris har større blomsterkurver og bredere blader.
- Du kan skille mellom kanadagullris og kjempegullris (*Solidago gigantea*) ved at sistnevnte ikke har hårete stengel slik som kanadagullris.
- Fargen til kanadagullris og kjempegullris er lett å kjenne igjen fra avstand når du først lærer planten å kjenne.

Kanadagullris ligner geitrams (*Chamerion angustifolium*) før blomstring, men vokser i klynger. Stengelen er hårete, og bladene er smalere enn vanlig gullris.

Blomstene er veldig små, i motsetning til blomstene hos gullris.